

ריפוי עילידי הלם

ל"ד 4, ואין זה סכום קטן במצב שיחצור. רוב מוצרי ההלבשה שוחררו מסקוה לפני כמה שבועות. נשאר עוד לבטל את הפיקוח על מוצרים עממיים וטריקים.

חליפות בלי יצר הרע

מה ישנתה? לא כלום. בחנויות הסקסטיל שורר קפאון מוחלט. חליפות צמר וכותנות פופלין אינן מגרות את היצר. השלט: "בלי נקודות" אבד את כוח הקסם שלו. משרד המסחר והתעשייה העמיד 20.000 חליפות צמר לרשות פקידיו, רבנים, עתונאים, לחלוקה לפי הגרלה. בסך הכל נמצאו 4000 מועמדים. אף כי הסחורה משובחת והמחיר נמוך (80 ל"י) אין הציבור ממנה. הוצעו החליפות לכל דיכסין, ושוב לא היה דורש. גם לאורח הפשוט אין כסף. הממשלה, שקיבלה את הארגונים ככסוי עבור מסי היתר מידי היצרנים, יושבת ודואגת כיצד להיפטר מהם.

אולם מאות אלפי צרכנים מצפים עדיין לביטול הפיקוח על מוצרי טריקים. גופיה וזוג תחתונים עודם בגדר מותרות. גרביים פשוטות ומכנסי בד עודם יקרי מציאות. לשאר הסחורה רות לא יהיה כסף.

הוד מעלתו בחנות הנעליים

דומה המצב בחנות הנעליים. הממשלה השאירה את הפיקוח על נעלי העבודה, אך לא היה כל צורך בכך. לא היו קופצים. כשהחליט האוצר להטיל מס על נעלים שמחירן עולה על 10 ל"י, מיהרו החנויות להוריד את המחיר מתחת לסכום זה, למען לא לפגוע בפדיון פגיעה נוספת. החנויות מתחרות על הקונה, והסוחרים שכחו שעוד לפני זמן קצר איאפשר היה להשיג זוג נעליים מתאים בנקודות. כשביקש הצרכן נעלי זמש, היו בחנות רק נעלי קרס. כשדרש מספר גדול, היו רק מספרים קטנים. עתה הפך שוב להוד מעלתו, הצרכן.

פיקוח לטובת הרגליים

מקום אחד בו לא יבוטל הפיקוח הוא האוטובוס. הקאופרטיבים הגדולים לתחבורה אינם ילדי הפסחים של הציונים הכלליים, וגם בעיני מפא"י סרחו. יתר על כן, זהו שרות הקרוב מאד ללבנו — ולרגליו — של האדם ברחוב, ושום מפלגה לא תוכל להרשות לעצמה ליקרו בנקל. לעומת זאת יבוטל הפיקוח על המוניות. אולם בעליהן לא יפרצו בתרועות גיל. כבר כיום שוררת מצוקה רבה בענף זה, ויש לצפות כי מוניות רבות תיעלמנה מן הרחוב. נסיעה במונית שוב הפכה למותרות. איך ישפיע כל זה על מעטפת השכר? הממשלה לא תוכל לבצע את תכניתם האהובה של הציונים

חמרי גלם לתעשייה ומן הצורך בפיקוח. הדבר יהיה כדאי לה. כשיקבל פרץ ברנשטיין לידיו את תיק המסחר והתעשייה, יבטל קודם כל את צו הבניה, מתנחמים עובדי הבנין, ואז תהיה עבודה בשפע, כי כל אדם יוכל לבנות בתים. אולם ספק רב הוא אם התרת הבניה, והמסחר החפשי בכל חמרי הבנין, ישפרו את מצבם. הסיבה: אין כסף. אולם אפשרות של האדם הממוצע להשקיע אלפי לירות ברכישה דירה בבית משותף. מפעל השיכון העממי נחל כשלון חרוץ. ל-48.000 דירות מתוכננות לפי מפתח מיוחד, נשארו רק כ-10.000 מועמדים. המחיר הוגזל שוב אינו מושך. אין כסף. המלט נמצא עדיין בפיקוח חמור. אולם כבר עתה יש השואלים מי ישתמש במלט כשיופעל מפעל המלט החדש שחשון בהר-טוב. התקוות לייצוא אינן מציאותיות ביותר. נוכח שיחוק הבניה בארץ קיים חשש שהמלט יוצע חפשיית למכירה מתחת למחיר הממשלתי.

לעומת זאת סימנת תקוה שעם ביטול הפיקוח על המטבע ימצאו יהודים רבים בחוץ לארץ שירצו להשקיע מעט כסף בבנין או ברכישה בית בארץ. עוד לפני מלחמת העולם השנייה היתה זאת צורת השקעה פופולרית מאד בין יהודים במזרח (למשל בפולין) שלא היו תעשיינים או עשירים מופלגים, אך אהבו לדעת שיש להם בית בארץ ישראל, לכל מקרה שלא יבוא.

עוד מנה גולש הונגרי

"כותלי חזיר, בבקשה!"
"פעמים שניצל יונאי!"
"עוד מנה גולש הונגרי!"

בקשות מעין אלו, מלחנת קידה עמוקה מצד המלצר ושרות זריו, תישמענה שוב במסעדות ישראליות כשיבוטל הפיקוח על המסעדות והמוזנונים, דבר שהוא בטוח. יתכן שיישאר פיקוח מה, ועל סעודות סטנדרטיות במחיר צנע, לכל דורש. אולם הנסיון בארצות זרות הוכיח כי במצב כזה הופכים המלצרים והמוזנונים, מתקשים לשמוע הזמנות לארוחת צנע. האורח יכול לשבת במסעדה עד לשעת הסגירה, לצאת רעב. ארוחת הצנע, הכפופה לפיקוח, קיימת רק על גבי הפרט.

לבעלי היכולת יפתח גן-עדן עלי אדמות. השאלה תהיה רק: למי תהיה היכולת?

כאוות נפש התרנגולות

הביצים יופיעו, כנראה, בחנות, לכל דורש. לא יבוטל כליל, חלילה, הפיקוח על תוצרת הלול. מנה הביצים הקצובה תישאר במחירים משוריינים. אולם בעל

את התרומה הראשונה להקמת הממשלה החדשה תרם רחוב לילינבלום ושות'. כשנודע על השותפות החדשה מפא"י — הצ"כ, הורידו רחוב לילינבלום וסניטו בשדרות רוטשילד את המלכים בלירה שלמה, ירידה של קרוב ל-4%. "אין דבר", אמר סוחר והב ותיק, "כשיבוטל הפיקוח על המטבע הקשה, נפצה את עצמנו כפל כפלים". במחנותיהם של אנשי רחוב לילינבלום ושות' הסתמנה השבוע תמונה של חוץ העתיד הקרוב, כשכולו גן-עדן רצוף זהב. בכל סיגה (הרצל-לילינבלום-רוטשילד) יעמוד שולחן עם כיסא, לפי הסגנון של מפעל הפיס, "משרד החליפין מטבע זר". על השולחנות יתנוססו ערמות של מטבעות זהב וחפיסות שטרות-כסף ירקרקים, דולרים ממש, למכירה לכל דורש. ממול, במשרד הנסיעות, ימכרו כרטיסים לכל פינות העולם, לכל שתגיע אשרת הכניסה. הרי יבוטל היתר היציאה, לפי ההסכם המפורש בין מפא"י והצ"כ. מה מידת הצדק בחוץ לילינבלומי זה? כיצד ישפיע

איש מפא"י אליעזר לבנה

בורגנים בלתי-מוכשרים יבכו

הדבר על חיי האדם הפשוט? איך יתבטא במעטפת השכר של הסועל בקופת החקלאי, בסל הקניות של עקרת הבית?

זרם חששלי למאסור

בימים עברו, לפני שדיננו פעמוני הנשואין לשתי המפלגות הגדולות, התנהל ויכוח חריף בין ראשי מפא"י ובין הצ"כ. אנשי מפא"י טענו כי אין לחליף לפיקוח, שרק הוא יכול להבטיח קיום הוגן לאדם הקטן במדינה צנייה. לפרץ ברנשטיין וחבריו היתה, לעומת זאת, תרופה שונה. אפשר היה להשתתף אותה לטיפול גיתון כיום למטורפים ב"בתי החולים לחולי רוח" באמצעות זריקת אינסולין או זרם חשמלי פתאומי גורמים להלם גופני כבד לחולה, והלם זה נועד לזעזע את מוחו הקלוי ולרפאו.

הריפוי של ברנשטיין עשוי לפי אותה השיטה. טען הוא: הפיקוח יוצר אוירה מלאכותית של חממה. כל מיני גידור לים בלתי-בריאים צומחים בו, אם יכניסו את הרוח הצוננת של המציאות, יגרם הדבר תחילה לזעזוע קשה, לסגירת מפעלים, לחוסר עבודה ולירידת רמת המחיה, אולם בסופו של דבר יגרם זעזוע זה לתועלת לכל. יקומו מפעלים חדשים, בריאים יותר, והמשק החדש יוכל לעמוד על רגליו. גם במחנה המפא"י היה תומך אחר לשיטה זו. היה זה אליעזר ליבנה, האפיקורס המפא"י, איש עין-חרוד לשעבר שתמך בשעתו בברית עם אצ"ל ושנחשב לאיש הימין במפלגה (אך מכתיש זאת בחוקר). טען ליבנה: הפיקוח מועיל רק לבורגנים. בחסותו התעשרו בעלי התעשייה והסוחרים, כשם שלא התעשרו בשום תקופה אחרת. הממשלה נתנה להם חמרי גלם זולים, אותם מכרו רבים בשוק השחור, ואת הסחורה יכלו למכור בלי כל התחשבות עם טיב הסחורה ושעם הקונה.

גיבא השבוע ליבנה: יבואו ימים וכל הבורגנים הבלתי-מוכשרים יבכו את ימי הפיקוח, יתגעצו חזרה לתקופת גן-העדן של דב יוסף, אותו השמיצו משך שנים.

ידרה בבית אשוחות? בבקשה!

המסנה החשוב ביותר יחול עתה עם ביטול הפיקוח על המטבע הזר. אדם המרויח דולרים, יוכל לעשות בהם כאות נפש, למכרם במחיר מציאותי או לקנות בהם סחורה או חמרי גלם. לדעת המומחים יעודד הדבר משקיעי הון זרים, ימריץ תעשיינים מקומיים ליצר סחורות לייצוא, כי אחת יצטרכו לסגור את מפעליהם, מחוסר דולרים לקניית חמרי-גלם. ההספרות בלירה הישראלית תעלה, כיון שלא יהיה צורך בסמספרים.

ממה תחיה המדינה? מצבה לא ישנתה בהרבה, כי 90% מכל הבנסותיה במטבע זר באים לה מכספי המלוח, האגרות והמגביות, והמדיניות החדשה לא תשפיע עליהם. אם אמנם תפסי את ה-10% הבאים ממקורות פרטיים (ייצוא, השקעות, מתנות פרטיות) הרי תיפטר תמורת זה מן הדאגה לספק

ראשי הצ"כ רוקח, ברנשטיין, פריסקי וידידיהם
רוח צוננת תהרוס גידולי פרא

הכלליים, להקפיד את השכר. לו עשתה זאת, היו המוני פועלים עובדים למפ"ם, דבר שאינו רצוי למפא"י. תוספת היוקרתישאר אוטומטית. אולם הסכנה שעם ביטול הפיקוח יעלה האינדקס למעלה, בסיבובים של קירוס, אינה מציאותית. הסיבה: האינדקס מחושב לפי המצרכים החיוניים למשפחה. ארוחת של כחלי חזיר או חליטת צמר נוספת לערב שבת, אינן נכללות בו. הסיכום: אינדקס יוקר המחיה יעלה, מן הסתם, בנקודות אחדות, ואותו השכר. אולם לא בזאת הסכנה האמיתית להמוני הפועלים, מאיימת עליהם יותר הסכנה כי עם ביטול הפיקוח ייסגרו כל המפעלים הבלתי-בריאים, אלה שלא יוכלו להשיג דולארים כדי לרכוש חמרי גלם, או המייצרים סחורה שאיש לא ירצה בה עוד כשהכל יהיה חפשי. סגירה זו תביא בעקי

הלול יהיה ראשי גנדל עופות על חשבון עצמו. עליו לדאוג רק לייבוא המספוא והחמרים לבנין הלולים בדולארים פריטים, ואז יוכל לייצר ביצים כאוות נפש תרנגולותיו, עבור השוק התפשי. היתה זאת דרישת הלולאים מאז. כמה תעלה הביצה? בעלי הלולים קובעים: 120 פרוטה. אין זה מחיר מופרז מאד, אם לוקחים בחשבון שכיום עולה ביצה בשוק השחור 250 פרוטה, וכי לעגף זה של השוק השחור מזדקקים ההמונים הרחבים. גם אם תהיה בתנאים דחוקים אינה רוצה לחתר על הביצה לילדה, והממשלה מקציבה רק 8 ביצים לחורש. גם אותן יליקו רק בקושי. השוק החפשי ינחית מכה ניצחת לשוק השחור. גם בשר עוף יהיה חפשי כשיבוטל, חוקית, הפיקוח על הלול. בעל יכולת יוכל לרכוש תרנגולות בכל יום. המעמד הבינוני יאכל עוף בשבת, ומעוטי היכולת יוכלו לרכוש עוף לכפרה ביום הכיפורים. הלול הפרטי יוגדל, ובירור הלהקות ייערך לעתים תכופות יותר. באיור מידה ייתנה מכל זה הערך? כנראה, במעט מאד. אולם בעל יכולת יוכל לקלוט של בשר עוף בשוק החפשי לא ירד מתחת

שאלת השאלות: האם אחרי פטורים אלה יתחיל באמת תהליך של הבראה, הקמת מפעלים בריאים חדשים שעיסוקן רבבות פועלים, כפי שטענו נביאי ה"ריסיו" עלי-ידי הלם, או לאו?